

АБ АСНОЎНЫХ ПРЫНЦЫПАХ ПАДРЫХТОЎКІ ПАДРУЧНІКА

Сучасны ўзровень вышэйшай адукацыі і патрабаванні грамадства да яе, натуральна, павінны адбіцца на прынцыпах стварэння вучэбнай літаратуры. Каб павысіць якасны ўзровень ведаў студэнтаў, належыць рэалізаваць устаноўкі на фундаменталізацыю ведаў, актывізацыю творчага мыслення студэнтаў, праблемнасць навучання, развіццё уменняў палемізаваць, весці дыялог.

З сказанага вынікае, што падручнік для вучыльніка павінен быць не апісальным, а тлумачальным, у дапушчальных межах палемічным. Ён закліканы запрашаць студэнта да творчасці, быць не толькі файлам суммы праграмных ведаў, а апісваючым і пераканаўча даказваючым тэарэтычныя палажэнні дысцыпліны па інфарматыцы.

Зразумела, што асноўная мэта падручніка — знаёміць студэнта з устаяўшыміся агульнапрызнанымі асновамі навукі. Разам з тым, неабходна знаёміць чытача-студэнта з рознымі канцэпцыямі, з палітрай думак, паказваць шляхі станаўлення і навуковага пазнання з'яваў, фармаванне тэорый.

Няблага, калі падручнік выражае арыгінальную канцэпцыю яго аўтара. На жаль, па прадметах інфарматыкі прывесці такі прыклад мне не ўдаецца.

На якога студэнта аўтар падручніка павінен арыентавацца? Падручнік павінен быць лакаматывам, які падцягвае слабага і нават сярэдняга студэнта да моцнага. У адваротным выпадку цяжка дасягнуць патрэбнай якасці ведаў і іх трываласці. Стыль падручніка павінен быць у значнай ступені разважальным.

З мэтай больш мяккай адаптацыі маладых спецыялістаў у іх будучай працы пажадана ў падручніку прагназаваць развіццё адпаведнай навуковай галіны, актуалізаваць найбольш перспектывыя ідэі і праблемы. Пры гэтым належыць захаваць сувязь у часе, апору на класічнае спадкаемства.

На кафедры інфармацыйных тэхналогій за 35 год працавалі, на наш погляд, значны вопыт у падрыхтоўцы не проста падручнікаў, а комплекса вучэбнай літаратуры. Пры яе падрыхтоўцы ставілася задача падрыхтаваць не адзін асобны падруч-

нік, а комплекс кніг, які ўключае асноўны падручнік, дапаможнікі, метадычныя і наглядныя дапаможнікі. Вучэбная літаратура па дысцыплінах інфарматыкі заклікана сфармаваць і развіваць алгарытмічнае мысленне, аб'ектна-арыентаванае мысленне; стымуляваць патрэбу ў развіцці творчага мыслення, пастаяннага пошуку новага.

Зразумела, што падручнік павінен адпавядаць тыпавай праграме, утрымліваць дакладныя і сціслыя фармулёўкі асноўных палажэнняў, уключаць старанна атабраны матэрыял, толькі правераныя і найбольш даступныя звесткі, раскрываць перспектывы навукі і тэхнікі, вучыць эканамістаў прымяняць веды па інфарматыцы ў сваёй прафесійнай вобласці.

У разумных суадносінах павінны спалучацца славесна-лагічная і ілюстратыўна-наглядная формы аргументацыі, што ўзмацняе абгрунтаванасць тэарэтычных палажэнняў. Падручнік павінен утрымліваць матэрыял тэарэтычнага характару і прынцыповыя асновы вучэбнай дысцыпліны.

Для забеспячэння адзіных метадычных патрабаванняў да ўсіх відаў вучэбных заняткаў адначасна з падручнікам павінны рыхтавацца і вучэбныя дапаможнікі. Менавіта комплекснае вучэбна-метадычнае і навукова-метадычнае забеспячэнне вучэбнай дысцыпліны, якія рыхтуюцца адначасна, дазваляе вызначыць аб'ём і змест падручніка, аддзяліць галоўнае ад другаснага, агульнае ад прыватнага, уключыць матэрыял прынцыповага і першараднага значэння.

Зыходзячы з аб'ектыўнасці дынамізму развіцця нашай навукі, вельмі важна выдзеліць прынцыповы, навукова абгрунтаваны шкілет вучэбнай дысцыпліны (падручніка).

Аўтар падручніка павінен бачыць перад сабой чытача з яго шматлікімі асабовымі якасцямі, і для кожнага чытача кніжка павінна быць даступнай, свядома ўспрымальнай. Галоўная задача вучэбнай літаратуры — узброіць студэнта не толькі і не столькі дэталёвай інфармацыяй, а мэтай інфармацыяй (“інфармацыя аб інфармацыі”). Асноўныя палажэнні, паняццёвы апарат, формулы, графікі, без якіх чытанне літаратуры і разуменне дысцыпліны абцяжарваецца, павінны быць выкладзены дэталёва.

Вучэбную літаратуру належыць рыхтаваць з поўным улікам сучасных аўдыё-візуальных сродкаў і камп'ютэрных тэхналогій.